

De tureluur in de westelijke Eempolders, een update

Jan Mooij

In De Korhaan van september 2006 deed ik verslag van de tellingen van de tureluur in de westelijke Eempolders. Dit is lang genoeg geleden om weer eens te kijken hoe het nu met de tureluur gaat. Bovendien heb ik inmiddels mijn analyses op verschillende punten verfijnd, en het lijkt erop dat dit voor de tureluur toch wat andere resultaten geeft dan in het eerste verhaal.

Figuur 1 geeft het algemene overzicht van de waargenomen tureluurs voor de telgebieden Noord en Zuid. De Oostermeent is hier niet meegenomen, omdat daar relatief veel tureluurs voorkomen en er daardoor een verkeerd beeld van de ontwikkeling in de eerste jaren zou worden gegeven. In figuur 2 staan de aantallen waargenomen tureluurs per jaar. We zien dat tot ongeveer 1990 de totale aantallen teruglopen. Daarna is juist sprake van een stijging met uiteindelijk weer ongeveer dezelfde aantallen als in het begin. In de Oostermeent blijven de aantallen vrijwel stabiel.

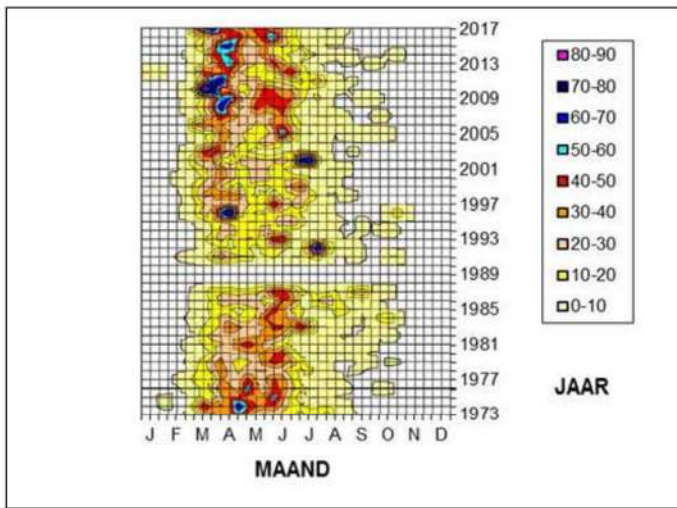
Verrassend genoeg blijkt dat de presentie (figuur 3) over het hele verloop van onze tellingen een kleine maar significante daling vertoont. Deze daling komt vooral, doordat er vanaf augustus steeds minder vaak tureluurs gezien worden. Landelijk nemen de aantallen de laatste tien jaar matig af,

na daarvoor ongeveer twintig jaar stabiel te zijn gebleven. De tureluur lijkt minder kwetsbaar voor de ontwikkelingen in de veeteelt dan de andere weidevogels. Dit komt waarschijnlijk doordat zij vooral broeden in slootkanten en greppels en daar ook vaak met hun jongen verblijven. Daardoor zijn zij minder kwetsbaar voor allerlei werkzaamheden op het land.

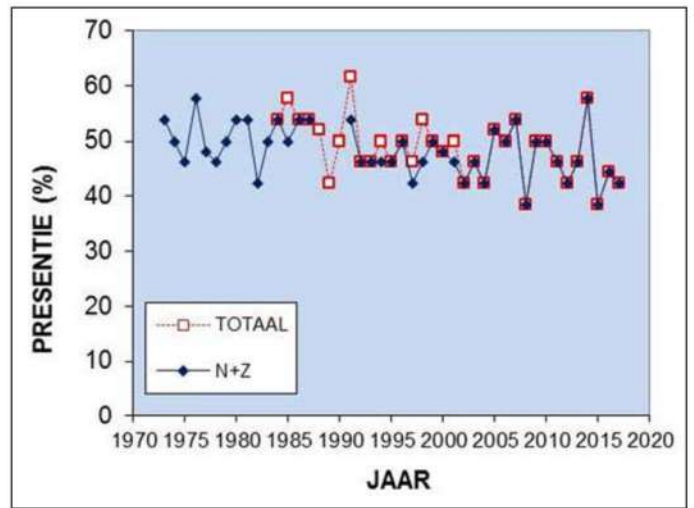
De eerste tureluurs zien wij meestal in het begin van maart. Dit is in de loop van de jaren niet noemenswaard veranderd. De verdeling van de aantallen in de loop van het verdere jaar laat echter een duidelijke verandering zien. In de eerste jaren was er een duidelijke piek in juni. Daarna is sprake van twee pieken, respectievelijk in begin april en in juni. In het begin van april zijn de tureluurs nog niet aan het broeden. Het gaat bij de eerste piek dus om vogels die terugkomen in het broedgebied en zich daar in eerste instantie verzamelen op drassige plekken. In de tweede helft van mei komen de meeste eieren uit. Begin juni hebben de succesvolle tureluurs jongen. In dat stadium alarmeren de ouders heel snel, wat ertoe leidt dat ze makkelijker opgemerkt worden. Het feit dat de aantallen in die tijd niet afnemen suggereert dat het broedsucces van onze tureluurs in de loop der jaren niet is verminderd. De

piek in juni wordt nauwelijks hoger, maar die in april lijkt in de loop van de tijd steeds hoger te worden. De aantallen in juli lopen zeker de laatste jaren duidelijk terug. Het lijkt erop dat de tureluurs tegenwoordig vroeger vertrekken. Tot het begin van de jaren negentig zagen we regelmatig nog een aantal tureluurs in augustus of zelfs september. Tegenwoordig zien we er in die maand hooguit een paar. In de winter zien wij geen tureluurs. Zij zijn dan vooral langs de kust aan te treffen, dus eigenlijk niet echt ver weg.

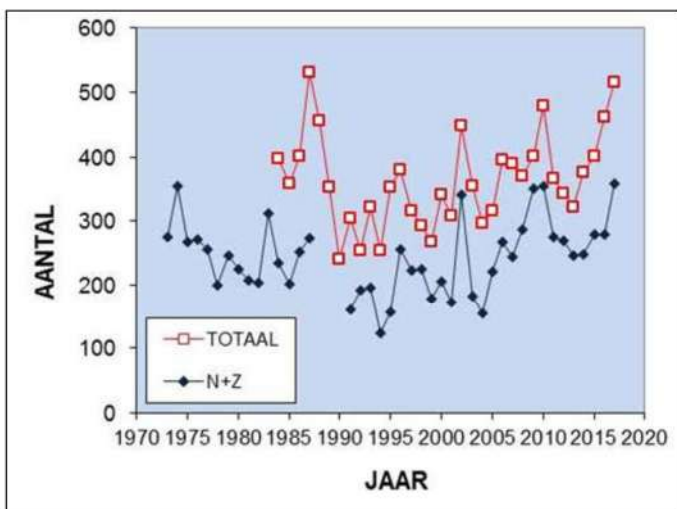
Om nader naar de resultaten te kijken worden in figuur 5 de gemiddelde aantallen gegeven die zijn vastgesteld in de telgebieden Noord en Zuid in de maanden april, mei en juni. Omdat deze aantallen van jaar tot jaar sterk variëren geven we het voortschrijdend gemiddelde over vijf jaar. We zien dat in het begin de aantallen duidelijk afnemen, behalve in juni. Na 1990 lijken alle aantallen te stijgen, al zijn er vooral in juni periodes dat de aantallen afnemen. Deze stijging treedt vooral op in telgebied Noord. In Zuid is pas vanaf 2005 sprake van stijging, met een stabiele trend in juni. In de Oostermeent zijn de aantallen sinds 1990 sterk variabel, maar in grote lijnen stabiel. Alles bij elkaar ziet het er voor de tureluur niet slecht uit. Het lijkt er zelfs op dat de aantallen toenemen •

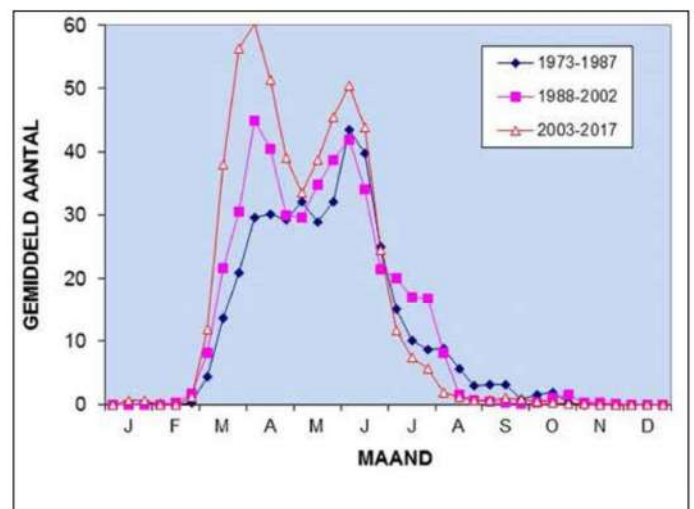
Figuur 1. Samenvatting van alle telresultaten voor de tureluur voor de telgebieden Noord en Zuid.

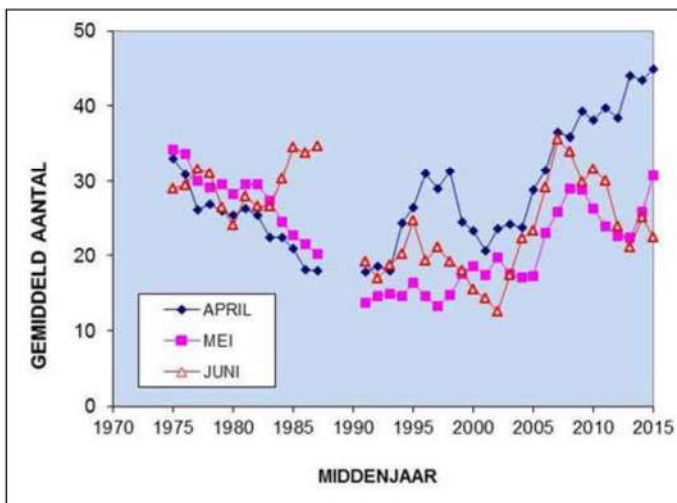
Figuur 2. Totaal aantal getelde tureluurs per jaar. De blauwe lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de rode lijn de totale aantallen.

Figuur 3. Presentie van de tureluur per jaar. De blauwe lijn geeft de presentie zonder de Oostermeent, de rode lijn de totale presentie.

Figuur 4. Gemiddeld aantal tureluurs per decade voor drie periodes van vijftien jaar.

Figuur 5. Het voortschrijdend gemiddelde van de aantallen van de tureluur over vijf jaar voor de telgebieden Noord en Zuid voor de maanden april, mei en juni.

Literatuur

- Jonkers, D.A., R.A. Kole, & J. Taapken (red.), 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. VWG Het Gooi en Omstreken, Hilversum.
- Beintema A., O. Moedt, & D. Ellinger, 1995. Ecologische Atlas van de Nederlandse Weidevogels. Schuyt en Co, Haarlem.
- Mooij, J., 2006. De Tureluur in de westelijke Eempolders. De Korhaan 40(4): 95-96.